

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any II.—TARRAGONA, 12 juliol de 1914.—Núm. 51.

BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Méndez Núñez, 6, baixos

Els treballs se publicuen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre 1'50 ptes.

Anuncis; a preus convencionals:

Veniu a nosaltres...

A tots els que essent joves sentiu
batre'l cor a l'esclat de l'entusiasme
per les belles causes, vos dediquem
aquestes ratlles.

El meu amic es jove i l'ocupació que té, li permet llegir la premsa diàriament i estar al corrent, en termes molt generals, de la vida política i aduc econòmica.

A l'hora amable del cap-vespre, passem tots dos per les afores. El temps convida... i parlem...

Comentem les excursions artístiques recentment portades a terme pels nostres Orfeons, Tarragoní i Catalá, i sentim esclatar el cor al foc de l'exaltament sagrat de l'amor a Catalunya... i així ens fa recordar lluminoses planes de la gloriosa història catalana i parlem de gestes portentoses que evidencien palesament el legendari amor de la raça a la terra nostra...

I ens sentim els dos fermament catalanistes...

La qüestió del Marroc ens ajunta'ls dos al parlar-ne... Ell, com jo, abomina decididament de les aventures bèliques i sols admet la guerra com a cas extrem per a sostenir immaculada l'integritat tota de la pàtria.

No té somnis imperialistes, i'l programa de Costa l'anteposarà sempre a un *meritissim* plan de conquesta...

Suaument... sense estridències, cantem tots dos, al parlar, un salm a les doctrines anivelladores de l'Humanitat i ben bé al escoltar-nos, se'ns diria que som socialistes.

La premsa ha parlat recentment de cert poder personal, i nosaltres hem tingut un paràgraf per a condemnar-lo i hem abominat de règims renyits, per anti-naturals, amb el diapassó del regle, que entona la *Democràcia*, i he comprés que tenia sentiments netament republicans...

Els astres rutilans i lluminosos de la tauromaquia; els sacerdots de la «Fiesta Nacional»; les antorxes d'Espanya... Gallo, Joselito i Posada, están ferits...

L'escoma de l'aristocràcia d'Espanya, de l'intellectualitat d'Espanya, del diner d'Espanya, s'interessa pel seu estat i del Rei, al Governador de Barcelona, no li ha quedat un signe d'autoritat sens sofrir la commoció de la desgracia... i Espanya restarà trista, mentre els *fenòmens* no somriguin al bé del sol, al baf de la sang, a l'alé de tot un poble, amb el cap descobert, al bell mitj de les arenes roges encara per la sang entollada, reben l'entusiasme de tot una raça; l'ovació de cent mil mans que repiquen, el clam de cinquanta mil boques que criden...

I he vist que'l meu amic, al dordre-s d'aquest defecte, sentia ansies de cultura... de redemptora cultura...

I la més complerta unanimitat de pensar i de jutjar de les coses ha regnat durant el transcurs de nostra llarga conversació...

Heus-aquí com el meu amic, que no està afiliat a cap partit polític, pensa com jo, sent com jo que soc nacionalista, ferm nacionalista, convensut nacionalista, decidit nacionalista...

El per qué no ho ha d'ésser ell que porta dins son ànima tot un sentiment catalanista, tota una doctrina democràtica, tot un programa, en fi, nacionalista?

¿Per qué...? ¿Per apatia...? ¿Poc se creu ell i tots els que com ell pensen, la grossa responsabilitat moral que contrauen al obrar així.

No veuen que la irresolusió es una malaltia indigne del temps que vivim, en que'l tópic dominant es el cau a la voluntat...

Els no saben de que l'únic medi de fer prevaleix una doctrina es sentint-la primer i practicant-la després, allistant-se a les files de l'exèrcit per quan l'hora de la lluita, que en política, es cada dia, cada hora, cada instant.

Els no saben que no n'hi ha prou en sentir el bé, si no que es necessari practicar-lo, i que les ànimes anònimes, per més que siguen pures, no tenen valor efectiu al camp de les bondats.

Els no pensen, que no es possible fer obra de tots si no hi son tots... i tristament, dolorosament, no hi som tots els que deuriem a les fileres dels Nacionalistes, i es necessari resoldre-s pel bé, i no restar una actitud en equilibri...

Doncs bé; com el meu amic, n'hi ha molts, n'hi ha massa, i s'imposa un cridament als cors que encara senten, per a que, donant-nos les mans, siguem tots uns...

No hi som tots, encara, no.

No hi som tots els que deuriem.

Sindicats obrers

La formidable empenta de les classes conservadores en els afers socials, se manifesta de una forma ben clara amb les organitzacions que van creant per a que'ls serveixin de baluart en les lluites que s'apropen.

Devant de les organitzacions de caràcter socialista se van alsant de les mateixes, un verdader exèrcit de sindicats catòlics.

Actualment existeixen vintisis mil cofradies i germandats en tota Espanya.

Del 29 del més de mars a 31 de desembre de l'any passat, s'han creat montepios o institucions de socors mútuus catòlics, a Barcelona 370 i per arreu d'Espanya un bon nombre de Federacions agrícoles.

Darrerament s'ha constituït la de Valladolid amb 60 Sindicats. La de Palència amb 80. La Astorgana amb 30. El Concell d'Estat acaba de despatxar favorablement 2.000 expedients d'altres tants Sindicats agrícoles catòlics.

Devant d'aquesta empenta del capitalisme, la Unió General de treballadors d'Espanya ha pres la resolució d'empendre una enèrgica campanya per a despertar les adormides iniciatives dels cultivadors de la terra, i esmersarà totes les seves energies i'ls seus cabals per a fer arribar les aspiracions arreu d'Espanya.

La Confederació de Sindicats alemanys que desempenya'l mateix paper en aquell país lo que aquí la Unió general de treballadors, en un document que acaba de publicar, manifesta que'l número de sindicats ascendeix actualment a 2.575.718.

Durant l'any passat el número de sindicats que va guanyar va ésser de 18.375 xifra que s'estima poc important. La comissió atribueix el reduït progrés realitzat a la gran crisi de treball que s'observa a Alemanya i a les persecucions de la policia.

Revela aquesta crisi l'aument que hi ha hagut al capítol de gastos per a socorrer als que no tenen feina.

En 1912 va pagar per aquest concepte, pesetes

11.150.427; en 1913 va pujar a la quantitat de 16.296.795, casi un 50 per 100 més.

El capital de la Confederació Sindical alemanya es de 110 milions de pesetas, or.

**

Actualment s'està celebrant un Congrés de treballadors socialistes i en la primera Asambleu, la discussió més interessant es la que ha suscitat un delegat, que ha censurat que hi hagi afiliats que perteneixin a una Societat «neutral» de Reformes Socials. Aquest delegat considera perillosa la presència de dits companys al Congrés perquè's presta a confusions.

Després de una ampla discussió, se va prendre l'acord de que'ls companys poden perteneix a la Societat mencionada; pero que de cap manera poden adherir-se an aquella els Sindicats.

A.

De Dependencia Mercantil

Festa inaugural del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria.

Com ja havíem anunciat, el passat diumenge se celebrà al Saló-Teatre de l'«Ateneo Tarragonense de la classe obrera» l'acte d'inauguració oficial del «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria» d'aquesta ciutat, assistint-hi un bon nombre de socis fundadors.

Ocuparen la presidència, el Sr. Figueras, president del «Centre» d'aquí, els Srs. Puig i Esteve i Bas i Solé, president del «Centre» del mateix nom de Barcelona, el primer, i de la Secció d'Educació i Instrucció del mateix, el segon; En Pere Lloret, president d'aquesta Cambra de Comerç; el Sr. Martí i Bofarull, vispresident de la Secció de Socors i'l Secretari del «Centre» En Pere Olivella i Ricomà.

Començà l'acte En Manel Figueras, pronunciant un discurs de salutació per als companys de Barcelona i President de la Cambra de Comerç d'aquí, així com també per als socis de la naixent entitat. Feu una breu i concisa història de la fundació del «Centre», de son estat actual i de les esperances que cal concebir de la tasca que s'han imposat els seus fundadors i continuadors.

Parlà en segon lloc, el Sr. Puig i Esteve, agraint els elogis fets pel Sr. Figueras en vers l'entitat que representava i història la vida del «Centre» de Barcelona, que començà amb solsament 15 socis, fins arribar al estat en que's trova avui ara que compta amb més de 3.000 socis. Encoratjà als seus companys tarragonins a proseguir pel mateix camí amb verdader entusiasme i ardor; i acabà oferint-se en tot i cada moment en bé dels interessos que'ls son comuns.

Després parlà el Sr. Bas i Solé qui, amb tons de ver patriotisme, enaltí als catalans que treballant saben fer una bona tasca social i de profit mútuu no tenint altre lema que'l perfeccionament de llur raça i'l de tots els homes, en bé propi i'l dels demés.

En Pere Lloret, amb un notable discurs, en primer lloc agraf, com a president de la Cambra de Comerç, la distinció de que havia sigut objecte per part del «Centre», tenint frases d'elogi per als dependents de comerç que saben lluitar en bé dels seus ideals, i's felicità d'aixó, perquè estava segur—digué—de que havien de donar dies de gloria i profit a Tarragona, la ciutat de tots estimada. Acabà dient que si be es d'agrair que hi hagi qui perse-

veri en son amor als records del passat de nostre poble, en canvi era molt més efíca aixamplar nostres esperances mirant en direcció al mar i al engrandiment de nostre magnífic port, que es ont hem fet ressorgir la ciutat nova i ont haurem de obtindre la definitiva consagració comercial i mercantil que'ns fassi forts i respectats dintre i fora de la ciutat.

A continuació parlà En Bernabé Martí qui digué, amb un brillant discurs, que al revés de lo que passa en les festes pomposes, de llum i oripells, les mostres acostumen a ésser sempre quelcom fredes i sense grans entusiasmes exteriors, puig que en les primeres tot era passatger com producte d'un moment d'elegancia i alegria, mentres que en nosaltres—digué—tot es responsabilitat colectiva, acció de be, conciencia de treball, metode i càlcul. Parlà breument de com funciona la Secció de Socors i després indicà que'l «Centre» pendria l'iniciativa de fer campanya en pró de la creació a Tarragona d'una Escola Superior de Comerç i altre d'Arts i Oficis, sollicitant-les dels poders públics, de les entitats econòmiques o de ont sigui necessari; o be buscaríem un émulo d'aquell gran patriota italià Bocconi que havent sigut mort el seu fill Lluís en la batalla d'Adua, volgué commemorar tant dolorós succeït llegant a Milán 400.000 lires per a fundar una Universitat comercial que portés el nom del seu malaguanyat fill Lluís Bocconi; i—afegí—donat el cas de que no'l trovem, tindrem de ser els dependents que modestament portem a bon fi aquest noble ideal que ha de ser el somni d'aurat de nostres més purs sentiments de millorament moral.

El Sr. Figueras feu el resúm dels discursos, que foren tots molt aplaudits, i's donà per terminat l'acte a la una de la tarde, per a donar començ al banquet que's celebrà a l'Hotel Continental.

Presidiren la taula els mateixos senyors avans citats junt amb En Josep Gilabert, Secretari del Centre Industrial de Tarragona.

El Menú, servit amb molta cura i pulcritud pel acreditat maitre d'hotel Sr. Girona, que s'acredità una vegada més de sapiguer preparar àpats que no desdiuen dels que's fan en les grans capitals, fou el següent:

Entreteniments; Canalons Parmesana; Badella Financiera; Llagostins maionesa; Pollastre rostit; Piràmides gelades; Fruites; Xampany Codorniu espumós; Vins del país; Cafè i licors.

Al destapar-se el Xampany, inicià's brindis el Sr. Figueras qui ho feu per a enaltir novament als comparys barcelonins per l'obra tant hermosa i envejable que han sapigut fer, i al mateix temps oferint-els-hi l'àpat com a remerciament al acte de presencia que'ns havien tingut en la festa d'avui.

Seguí el Sr. Puig i Esteve, qui al igual que'l Sr. Bas i Soler amb brillant parlament agrairen les mostres d'afecte rebudes en nom del «Centre» de Barcelona, posant-se incondicionalment, al costat del de Tarragona per a tot quant sigui menester, ja que per a ells no hi ha diferencies entre'ls companys i molt més com a bons autonomistes venen i tenen com a iguals a totes les poblacions d'arreu.

Els companys Josep Capmany, Bernabé Martí i En Pere Lloret, amb parlaments eloqüents i entusiastes brindaren per la prosperitat del «Centre» i'l millorament de la dependencia tota per a que al avenir puguin esdevenir uns bons comerciants i ciutadans que posin ben alt el nom de Tarragona, la mare patria.

Foren tots ells molt aplaudits per els comensals que eren uns 40, sentint que la manca d'espai ens privi de menudejar els bells parlaments fets en aquest acte, pro si devem fer constar que l'importancia que revestí fou gran per als organitzadors i pel novell «Centre» puig que's posaren de relleu l'entusiasme que regna entre'ls associats.

Els comisionats del «Centre» de Barcelona, Srs. Puig i Esteve i Bas i Solé marxaren en l'express de les 4'20 de la tarde, molt satisfets de les atencions i obsequis rebuts dels companys de Tarragona, els que com a comiat els despediren al andén amb una estruendosa salva d'aplaudiments al arrencar el tren.

* * *

Notes ciutadanes

Somnis patriòtics.

Des de fa tres setmanes se ve parlant i comentant un article publicat en el confrare *La Veu de Tarragona*, en el que son autor, en Francesc Ripoll, ha llençat una idea, més ben dit, varies idees que están relacionades amb el paper que deu haver de fer la nostra ciutat durant l'Exposició d'Indústries Eléctriques que en 1917 ha de efectuar-se a la ciutat Comtal. Aquest article n'ha inspirat d'altres que han vist la llum també en l'esmentat setmanari regionalista, celebrant l'idea i ampliant-la a criteri dels respectius articulistes. També el regidor Sr. Albafull ha portat la idea a la nostra Corporació municipal i tot-hom, com ja hem dit, ha parlat de l'assump-te en qüestió sense deixar-hi de fer els corresponents comentaris, que, val a dir-ho, n'hi ha per a tots els gustos.

Nosaltres encara no n'havíem dit res. Nosaltres, quan se tracta de coses que afecten tan directament a la ciutat venerada, volem primer compenetrarnos ben be de lo que's tracta i es allavors quan hi diem la nostra opinió, equivocada o encertada, pero no deix d'ésser una opinió ben nostra.

Resumirem, doncs, les idees llençades per en Ripoll i les dels demés senyors que han intervingut en aquest afer, i no trobem altra expressió més gràfica, que parodiar al poeta amb els següents versos:

«Soñar por la patria,
¡que bello soñar!»

En Ruiz i Porta mateix ens ho diu que lo qu'ell exposa en son article no deix d'ésser un somni. Ell, poeta per temperament, no ha sapigut fer altra cosa que fer volar llur fantasía, i el somni, un somni patriòtic, ha glosat tots els projectes que amb tanta senzillesa ens ha exposat...

Hi ha molt a parlar i es molt curt l'espai del que disposa el Ciutadà per a fer-sen eco en aquesta Nota.

Quin dubte hi ha, que tots els tarragonins el volem un demà esplèndit per a la nostra Tarragona; que tots i a tot-hora hi contribuïm amb tots els nostres esforços i que ens enorgullem quan sentim que arreu se parla amb elogi de la nostra mare, Tarragona...

Concretant: Si tots aquests projectes, que hem calificat de *somnis patriòtics*, haguessin de donar nom i d'enriquir, beneficiant-la, a nostra ciutat; si lo que's proposa, ben estudiat, ben portat a la pràctica, ben matisat d'aquesta auriola de tarragonisme, no hagués de fer-nos apareixe davant dels forans com a un nou Quixot, vingan tots aquests somnis i traduïm-los en realitats, pero per haver de fer lo que clà i català ne diem un paper ridícol, creguin tots aquests senyors que no val la pena de seguir somniant, que, al cap i a la fi, i com també digué un altre poeta,

«los sueños, sueños son»...

CIUTADÀ.

* * *

Excursió triomfal de l'Orfeo tarragoní a les Borjes d'Urgell i Lleida

(Acabament)

El Concert als Camps Elíseus.—L'èxit artístic.—La Maleneta Fortuny.—A dormir que n'és hora.

El gran i espaiós teatre dels Camps oferia un luxós cop de vista. Tot lo bó i millor de la societat lleidetana s'havia congregat an allí, sobressortint les dames i damiseles, lluint magnífiques *toilettes* d'impecable tall parisenc.

El concert fou un èxit sorollós, inesperat i tot. Les peces s'anaren desgranant una a una, en mig del més gran i solemniat silenci com pressagiant un sorollós aconceixement.

Pres de l'Himne a la Senyera, se cantà La Viudeta, abdues de mestre Gols, i'l públic va aplaudir força. El Rossinyol va tenir de repetir-se, lo mateix

qu'el Fum, fum, fum. En l'enterro d'un nin, el públic s'embadalí i hauria volgut qu'es repetís també. Fou aixís mateix molt aplaudit El Mariner, den Sentís.

Comença potencialment el Divendres Sant den Nicolau, que l'Orfeo ataca amb valentia i fortitut. Molt bé, molt bé, cantaires! Llisca dolçament el quartet que diuen airosament i presos d'una emoció deleitosa les senyoretas Maleneta Fortuny, Maria Josepa Potau i'ls senyors Andreu Segura i Jordi Pedrol.

Torna'l chor a fer oir la gran massa de veus, i altre vegada, al callar tots a temps el públic sent una esgarrifança vibradora. Al terminar, l'ovació se feu aixordadora. ¡Ben guanyada la tenien! Com a final de la primera part, ix plena de colorit i bravesa l'esclatant Alle-luja den Haendel, himne de gloria i triomf d'un poble creient.

Caldria que, com els anglesos fan, l'oïssim també a peu dret nosaltres. Bé ho val un moment aixís tan solemniat.

La segona part se composava de les obres següents: Diumenge, Pregaria a la Verge del Remei per la secció de senyoretas. Van ésser molt aplaudides.

L'Hereu Riera, Cançó de Nadal, Sota de l'olm (bisat) i dit com poques vegades s'hagi dit millor. Oh quin bon eco! també bisat, en mig de grandiosos petaments de mans, i'l Credo de la missa del Papa Marcel-lo den Palestrina, que produí una grandiosa manifestació d'entusiasme.

Per a apaigabar l'ovació, se cantà, fora de programa, Les Campanes de Nadal, qu'eixiren brodades amb fil d'or i seda. L'èxit s'havia consagrat definitiu. L'Orfeo se l'havia guanyat meritíssim, pero si volem ésser justos, caldrà que reconeixem que n'hi pertoca la major part a la Maleneta Fortuny, aqueixa joveneta d'una veu puríssima, i cada día més frescal i més dolça. Oint-la cantar, un hom se sent transportat a les més pures regions de l'art diví del que avui n'és àngel encisador o regina nostra la goijosamente nostra Maleneta Fortuny.

A la 1 de la nit terminà'l Concert i amb el pit sadollat de satisfacció els cantaires i'l Cronista anarem a descansar segurs que ho mereixíem.

La remor de les aigües del Segre anaven murmurejant la seva cançó de l'aigua, amb la placidesa d'una nit d'istiu, banyada amb un trós de lluna blanca que, a manca de mar, se mirava en el mirall de les aigües pirenaiques que devallaven saltironant i botent com si gosés veient-la corre, o envejada de no poguer-les seguir i jugar amb elles.

Dia 29 de juny.—De bon matí.—La Missa a la Seu lleideiana.—A cala Ciutat.—Discursos i obsequis.—A dinar.—El banquet de l'Ajuntament i la Diputació.—De retorn.—Arribada.

El Cronista matineja potser més de lo degut, pero, és tan bo matinejar en aquest temps de la canícula!

Lleida, de bon matí, es ja un formigueig de gent pagesa que va-i-vé de la plassa de vendre. Me topo amb molts orfeonistes, homes i senyoretas, lo qual vol dir que tothom ha sentit anhel de matinejar com a producte del neguit de treball que tot català tanca en son pit.

A les 9 del matí, les senyoretas, enmantellinades van camí de la Catedral.

La Catedral és d'estil Renaixament, més te un chor superb i senyorial.

Comença l'Ofici, i aviat l'Orfeo desencadena les gorges i va cantant la gran Missa. Al moment del *Credo*, la nau sembla que s'alci, i puji amunt, Visió d'un endormiscat no més.

Tot Lleida ha anat a oir a l'Orfeo. i tot Lleida l'alaba a hores d'ara.

Anem camí de cala ciutat al sortir de l'Ofici.

L'Ajuntament de Lleida ha volgut ésser obsequiós i galant. A les senyoretas les hi fan ofrena d'uns capritxosos pomells de flors, vins i dolços. Als homes, pastes i xampany. L'Orfeo va al pla de la plassa, i canta l'Himne i Sota l'olm, amb la acostumada pulcresa.

Torna a muntar a dalt, i al Saló de sessions comença l'hora oficial.

El senyor alcalde de Lleida, D. D. Pinell, pro-

nuncia un bell discurs de salutació i diu coses que don joia escoltar. Aquest Orfeó, orgull de Tarragona... Saludeu a les vostres xamoses tarragonines... Preneu aquest llàs, símbol de germandat entre Tarragona i Lleida, diu mostrant una rica llaçada de color carmí, regi.

El senyor Monserrat, en nom de Tarragona li contesta, i ho fa així mateix molt bé. La llaçada aquesta és la voluntat unida dels dos pobles... ¡Visca Lleida! diu, i tot son visques i aplausos mentre els representants d'abdues ciutats s'abraçen i'l públic esclata amb ovació. El moment es emocionant. Dos pobles, al semblar tan llunyans a la fi s'han trovat en un moment de peregrinatge amorós, poètic, patriòtic, catalanesc...

El Sr. Font, president de l'Orfeó, pretextant obsequiar a l'Ajuntament de Lleida amb una fotografia, fa un discurs càlid i entusiasta com sempre.

Lleida i Tarragona son dues germanes bassones...

El Noguera-Pallaresa es també el nostre ideal...

En Macià ho demana; pero ja sabeu lo que fan els pobles quan volen una cosa; primer se demana, després s'exigeix... i després... ¡ja ho sabeu! Amunt, amunt!

L'alcalde clou l'acte dihent als orfeonistes:

Ja ho sabeu; sou a casa vostra! Mercés, diu tothom.

Se fa la dispersió dels cantors; i tothom va a dinar. El Cronista es de nou obsequiat i'l conviden al banquet que l'Ajuntament i la Diputació de Lleida ofereixen als seus col·legues tarragonins. Saludem al Sr. España, jove President de la Diputació lleidatana.

El banquet té lloc al Restaurant de l'estació.

Som uns 30. La taula es adornada amb tota pulcritud i elegància. An allí veiem als senyors Almacellas, Humbert Torres, Mario Sol, Pereña i demés capdevanters lleidatans.

El dinar es abundós i riquíssim de paladar. Xampany Moët, però sense discursos. Molt bé!

Sonen les 3, i cuita corrents al tren. El Sr. Macià, malgrat l'hora calurosa i intempestiva, ha vingut a despedir-nos. Una atenció més de la que l'Orfeó n'hi serà deutor.

Xiulet, i campana, i, adeu, lleidatans, adeu!

L'excursió ha sigut tranquil·la i felicíssima.

Felicitarions a tothom, i aquesta vegada molt especialment a la senyoreta Antonieta Quesada que ha fet el debut en aquesta triomfal excursió, i del que n'havem sentit elogis que reputem justos i merescuts, car havem sigut testimonis verídics de tots els principals actes col·lectius. L'enhorabona a Mestre Gols també, al Sr. Font, promotor de l'excursió, i a la Junta en pés.

A les 7'37 de la tarde, puntualment, arribem a la nostre ciutat, més estimada densa que l'hem anyorada un cop més.

B. M. I B.

* * *

Escolta home:

Si tan se t'en dona de la Bondat, que es Justicia i Sabiesa, corre, ves a les corregudes de braus, cerca la flamenqueria i embruteix-hi el teu esperit, beu força i emborratxat, baixa fins a les pobres dones desgraciades i infeccionat, que axis, al menys, desapareixerás ben aviat, gangrenada la teva vida, i en terrible infern de patiments, d'entre els homes de bona voluntat: ara, si en tu i ha no més que una espurna de seny i de sanitat, posat al costat nostre i trevalla amb nosaltres, per a foragitar de la nostra Catalunya, totes aqueixes fastigoses disbauxes, que fan perdurable l'esclavitud humana i indignificant l'home, afavoreixen el sosteniment de totes les opressions, de totes les tiranies, i ens infamen mostrantnos l'existència de la Bestia Humana.

DR. MARTÍ I JULIÀ de «L'Unió Catalanista».
«Grop anti-flamenquista Pro-Cultura».

* * *

Trucs

Que'n fá de bonic Espanya!

El Congrés aprobat a corre-cuita la construcció d'un vaixell de guerra per a resoldre la qüestió obrera de... la Constructora Naval.

A Valladolid, originant-se una vaga sangnant.

En Dato—la gran *cocotte* nacional—afavorint a trusts i perpetrant el tractat amb Italia, posant-se el país per montera. En Sánchez Guerra solucionant conflictes amb gran *diplomacia*: primer, cridant als flequers, i un cop enterat de llurs raons, dir-los-hi que tirin al dret qu'encare'n fan poc; després cridant als consumidors protestaris, i lo mateix, qu'encare demanen poc i que la raó es per ells. Està clà, amb aquest sistema, si tossuts ahir, més tossuts avui. Com que tots tenen l'apoi del ministre!

Aixó es país i aixó es govern!

I en Romanones? Ah! el *Diablo cojuelo*, recurrent la zona espanyola d'Àfrica, extensa, potser, com una de les seves posicions de Guadalajara o Andalusia. Deixeu-lo. I, si pot ser, que s'hi quedi.

Tornant al Congrés. Que no heu sentit al ministre de marina? Doncs si, ha dit coses boniques. Res, que no tenim barcos. Que'l *Carlos V*, pobret, te'l ventre fet a trossos. Que'l *Princesa d'Asturies*, el *Cataluña*, el *Reina Regente*, etc., estan deshauciats dels metjes...

I de tota aquesta milionada que durant una serie d'anys heu arrancat del poble fins deixar-lo sense pell, qué n'heu fet? Aont son els vaixells que justifiquin aquest enorme desgavell, quan tots sabem que a Italia, per exemple, la seva poderosa flota no li costa de bon tros lo que vosaltres li heu esmersat?

I encare goseu demanar més diners per a esquadres!

Sort teniu qu'es el nostre un poble masell i'l domineu facilment a copi de plantofades... Però penseu que'l riure va a estones, i que dia vindrà, no ho dubteu, qué masells o nó ens donarem tots les mans i aleshores...

El Marroc, dius?

No t'hi encaparris que tampoc s'acabarà mai. Aixó es una prolongació de Cuba, creu. Que no veus que hi há qui s'hi diverteix jugant a guerres?

Que remuges... el poble?...

Calla, ganápia, calla. El poble! no hem quedat qu'es masell? además, prou enfeinat está amb aixó del Maura sí, el Maura nó, i amb l'agafada del Gallet, ara.

Per cert qu'he llegit que'ls propietaris s'han queixat de que'ls hi embrutin les parets i'ls perjudiquin amb aquesta mena de plebiscit voluntari. Ells rai que poden augmentar els lloguers.

Bé, no'n parlem d'aixó.

Som a l'estiu i bromes poques.

Ara a remullar-se la consciencia. Car mireu, fills, que'n corra cada una!...

Vaja, adeusiau.

Noves

Contrastant amb l'escassíssim públic—unes quinze persones—que anà a escoltar la moció del Sr. Albal, el passat divendres casi s'omplí'l saló de sessions de l'Ajuntament a l'anunci de la moció del regidor federal Sr. Cavallé.

Aquest bon amic nostre, rebé moltes i ben expressives felicitacions pel seu treball, que publicarà íntegre *Tarragona Federal* d'avui.

I així havia d'ésser, perque apart el patriotisme i sentit pràctic de la moció de referencia, el públic comença a estar cansat i fastiguejat de tota aquesta cridoria de gent, que fan veure que somnien, i qual propòsit no es altre que satisfer la seva vanitat.

Sens perjudici d'ocupar-nos amb la deguda extensió d'algún dels interessants temes tractats pel Sr. Cavallé, per avui ens limitem a enviar-li'l nostre sincer aplaudiment.

En la passada sessió l'Ajuntament acordà enderrocar el *conato* de monument que tan enlletgía la Rambla i que li treia tota visualitat.

El monument als Martres de l'Independencia's farà en altre lloc més adequat i seguint en un tot les indicacions de l'artista que l'ha projectat.

El públic ha celebrat aquest acort i encara celebrará més que's porti immediatament a la pràctica.

En el vinent número publicarem una carta que hem rebut del nostre estimat company En Pere Lloret que no podem insertar avui per manca d'espai.

Pel mateix motiu hem d'ajornar la publicació d'un escrit que'ns ha remés el President de la Comissió del Ram de Construcció, contestant a un remittit de l'Arquitecte Sr. Barba.

Dispensin.

La Cambra de Comerç està fent gestions per a que la Companyia de M. Z. A. concedeixi a Tarragona la rebaixa que diàriament disfruten les demés estacions de la línia fins a Barcelona en els bitllets de 3.ª classe, si bé limitant-la als trens que naixen i moren a Tarragona i a Barcelona.

Sembla que l'Ajuntament i altres entitats tarragonines apoiaran la petició de la Cambra.

El passat divendres donà sa anunciada conferencia dedicada als Colegis Medic i Farmacèutic d'aquesta ciutat, el distingit apotecari i particular amic nostre En Manuel Font.

Fou la seva disertació escoltada per nombrosa concurrència i aplaudida sorollosament per la valentia i veritat amb que pintà'ls mals que sufren a Tarragona les classes mèdiques i farmacèutiques i'ls radicals i lògics remeis que proposà. També s'ocupà incidentalment de distintes qüestions locals, fuetejant merescudament a l'Ajuntament.

Ha causat impresió dolorosíssima en aquesta ciutat la noticia publicada per la premsa barcelonina d'haver sigut fusellats pels insurrectes de Mèxic els artistes catalans Sr. Lapera i Sra. Gotarredona, tan coneguts i apreciats del nostre públic.

Com la nova vé rodejada de cert misteri, no cal dir quant celebreríem que no resultés certa.

Casals (perruqué), Unió, 12, Colonia tarragonina't felicita gran reforma establiment, recordem que l'estufa desinfectán la tens des de'l 1902.—*Murt.*

SALÓ DE VENTES

AL DIA

Grans novitats per a la present temporada.

Vanos.—Cintes.—Plissés.—Botons, etc. etc.

BISUTERÍA Y PERFUMERÍA

ROBA BLANCA CONFECCIONADA

Corbates, guants, mitjons, colls, punys, elásticos i lliga-cames.

Trajes de punt per homes y nens.

PREU FIXE I REDUIT

Rambla de San Joan, 40, pral., 1.^a

TARRAGONA

ALS AGRICULTORS

En la finca de D. Isidre Aymat, partida *Rodolat*, se venen els millors plançons de garrofer, classes **Valenciá i Pom negre**. Per encàrrecs dirigir-se a Pau Monguió, Rambla de Sant Carles, n.º 20, taverna.

IBARRA Y C. S. en C.-SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasages i San Sebastián.—Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, empleant solsament **atorze dies** en el viatge.—S'expedeix coneixement directe per a Luarda i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor **Luarda núm. 3** y per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa **Denain & d'Anzin**.
Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca.—Unic servei fíxo i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres.

PRÓCSIMES SORTIDES

PER A LA COSTA D'ESPANYA

Juliol 2	"Cabo Oropesa"
" 9	"Cabo Cullera"
" 16	"Cabo Roca"
" 23	"Cabo San Martín"
	"Cabo

PER A CETTE I MARSELLA

Juliol 3	"Cabo Roca"
" 10	"Cabo San Martín"
" 17	"Cabo Peñas"
" 24	"Cabo Toriñana"
"	"Cabo

Per a més informes, a son consignatari EN MARIAN PERES, carrer Real, 32.-Telefon 45

C.ª d Seguros Generales de Dusseldorf

Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de París

Companyia de segurs contra incendis.

L'Assicuratrice Italiana, de Milan

Companyia de segurs contra accidents.

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports.

Passeig de Colon, 11 i 12, Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA

Macià Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

Societat de socors mutuels

TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
Inscripta en el Govern Civil i en la Comisaría general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **Dr. Rabadá**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA Y CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroterapia i anàlisis micro-químic d'orina i productes patològics.—Sero Reacció de Wassermann.—Aplicació del 606

Baix la direcció del Dr. Rabadá

Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7.—Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.—Per a'ls pobres, franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal.—TARRAGONA

FRANCISCO POTAU

Calçat fet

i a la mida

Rambla de Sant Joan, 52

MAGATZEM DE FERRETERIA FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes.—Objectes per a regalos.—Articles per a magatzems de vins i olis

Macià Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —
JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamany.
Escribanies, Plumes Stilogràfiques, pesa-cartes, copiadors, etc.

Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat.
Postals de totes menes i albums per a les meteixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

FITER Enciclopedia moderna catalana.—Edició Gallach

Léxic Catalá.—Divulgació de termes tècnics, científics, d'arts i oficis.—Antecedents del ordre històric i geogràfic.—Observacions tecnològiques conexas ab els coneixements artístics, científics i literaris.—Biografies.

Obra que ha merescut grans elogis de un aplec de catalans il·lustres.

Cinc volums; presentació esmerada; planxes en relleu i or; obra genuinament catalana.—Venda a plassos (38 ptes.) i al comptat (35 ptes.)—Present de un moble simbòlic.

Diccionaris de totes les llengües: Catalá, Castellá, Espanyol-Francés i Francés-Espanyol, Anglés-Espanyol Espanyol-Anglés.—**Pal·las**, última paraula en aquesta mena de publicacions.—**Diccionar. de Laousse**.

Venda y suscripció de tota mena de diaris y revistes espanyoles y extrangeres: **Centre de Suscripcions de Joan Munté, Kioscos Rambla St. Joan y Rambla St. Carles**.

Fabricació especial

de sabó de moltes classes
d'oli d'oliva i de coco

J. Monserrat

Gobernador Gonzalez, 16 i 18

MOSTELLE — (RAIMOST) —

SUC DE RAIMS SENSE ALCOOL

The Grape Juice C.º L.ª

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic.

Un exelent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescencia.

Se ven per tot arrèu